

Summary

In the course of field research in Pomerania two localities of very rare dwarf dragonfly *Nehalennia speciosa* were recorded. It is a species of uniquely specific habitat requirements and it is endangered with extinction due to vanishing of appropriate habitats. The dragonflies were found in the projected reserve near Bytów and in the existing reserve near Chojnice. The species occurred in its typical habitats: in the first case on a dystrophic reservoir in *Carex limosa* rushes, in the second – on a vast body of *Carex lasiocarpa* rushes. On both localities the number was estimated at least at several hundred individuals.

Arkadiusz Gawroński

**NOWE STANOWISKA POSKRZYPKI CZTERNASTOKROPKOWEJ
*CRIOCERIS QUATUORDECIMUNCTATA***

**New localities of the fourteen-spotted asparagus beetles
*Crioceris quatuordecimpunctata***

Stonki należą w Polsce do stosunkowo dobrze zbadanej grupy chrząszczy. Stwierdzono występowanie 4 gatunków stoniek z rodzaju *Crioceris* żerujących na szparagach *Asparagus*. Dwie pospolite poskrzypka szparagowa *Crioceris asparagi* i poskrzypka dwunastokropkowa *Crioceris duodecimpunctata* występują licznie w całej Polsce (Warchałowski 1985). Dwie pozostałe znane są z pojedynczych stanowisk często pochodzących z XIX wieku.

W trakcie badań terenowych stwierdziłem występowanie *Crioceris quatuordecimpunctata* na 3 stanowiskach:

- 1A) 1 ex., 01.07.2001; 4 km na zachód od Skwierzyny (WU22),
- 1B) 4 exx., 22.08.2001; 1,5 km na południowy-zachód od Skwierzyny (WU32),
- 2) 3 exx., 05.07.2004; Przesieki - gm. Krzyż, powiat czarnkowsko-trzcianecki (WU67).

Do tej pory gatunek ten w Polsce został znaleziony w okolicach Raciborza i Świdnicy, na Wyżynie Małopolskiej i Lubelskiej. Poza Polską południową gatunek ten stwierdzono w Gdańsku, Słubicach i na pojedynczych stanowiskach na Pojezierzu Pomorskim (dane XIX-wieczne) oraz w ostatnim czasie w Bielinku nad Odrą (Burakowski 1990). Przed drugą wojną światową gatunek ten był również stwierdzany w Brandenburgii niedaleko granic Polski (Horion 1951). Wskazuje to, że na północ od swartego zasięgu istnieją stałe izolowane populacje tego gatunku lub też gatunek ten okresowo zwiększa swój zasięg migrując ze Śląska dolinami rzek.

Okazy zostały odłowione na szparagu lekarskim *Asparagus officinalis* rosnącym na poboczach szos. Na stanowisku 1B gatunek współwystępował razem z *Crioceris asparagi* i *Crioceris duodecimpunctata*. Okazy dowodowe znajdują się w kolekcji autora.

LITERATURA

BURAKOWSKI B. 1990. Chrząszcze *Coleoptera* (Stonkowate - *Chrysomelidae*, część 1). (Katalog Fauny Polski - Część XXIII, tom 16). Warszawa

- HORION A. 1951. Verzeichnis der Käfer Mitteleuropas (Deutschland, Österreich, Tschechoslowakei) mit kurzen faunistischen Angaben. 1, 2. Stuttgart
- WARCHAŁOWSKI A. 1985. *Chrysomelidae* - Stonkowate (*Insecta: Coleoptera*). Część I (Fauna Polski - Tom 10). Warszawa

Summary

Next to Skwierzyna and Przesieki were recorded rare in Poland species of asparagus-leaf beetle *Crioceris quatuordecimpunctata*. This species was found mainly in southern Poland. Historical (19th century) and new data allow to state that in the Western and Northern Poland (and probably also in the Brandenburg area) can exist a stable population of this species. The specimens were captured on the *Asparagus officinalis* together with allied species from *Crioceris* genus.

Monika Lik, Jacek Zieliński

NOWE STANOWISKO TRASZKI GRZEBIENIASTEJ *TRITURUS CRISTATUS* NA KUJAWACH

A new record of the crested newt *Triturus cristatus* from Kujawy Region

Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* jest najrzadszą spośród traszek występujących w Polsce. W różnych rejonach kraju stwierdzono postępujący regres tego gatunku płaza, spowodowany przede wszystkim niszczeniem jego miejsc rozrodu (Głowaciński 2001).

Polska Czerwona Księga Zwierząt (Głowaciński 2001) nie odnotowuje żadnych stanowisk traszki grzebieniastej z rejonu Kujaw. Także inwentaryzacja płazów przeprowadzona na obszarze Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia nie wykazała obecności tego gatunku, mimo że autorzy podkreślają możliwość jego występowania w rejonie Gopła (Pabijan i Przystalski 2003). Wszelkie informacje związane z nowymi miejscami występowania traszki grzebieniastej na Kujawach, uzupełniają zatem wiedzę o zasiedleniu Polski przez tego płaza.

Traszki grzebieniaste obserwowano na terenie rezerwatu „Dziki Ostrów”, położonego ok. 10 km na południe od Bydgoszczy - w grądzie znajdującym się w rezerwacie oraz w siedlisku łągi olszowego przylegającego bezpośrednio do jego granic. W sąsiedztwie rezerwatu znajduje się kilka niewielkich stawów mogących stanowić miejsce rozrodu tego płaza. Traszki trzykrotnie odławiano w łągu: 4. i 14.07.2004 - po jednym osobniku o cechach diagnostycznych samicy oraz 12.10.2004 - trzy młode okazy. Ponadto jednego osobnika stwierdzono w grądzie rezerwatu - 24.10.2004. Wszystkie traszki były żywe i schwymane zostały przy pomocy pułapek gruntowych przeznaczonych do pozyskiwania chrząszczy epigeicznych. Odłowione osobniki wypuszczono w miejscu schwytania.

Podsumowując należy dodać, że na Kujawach znajduje się wiele potencjalnych miejsc sprzyjających rozrodowi traszki grzebieniastej (liczne starorzecza, zbiorniki wody stojącej, jeziora śródpolne itp.), zatem brak danych o jej występowaniu wynikać może między innymi z niedostatecznego stopnia rozpoznania batrachofauny tego regionu Polski.